

CĂMINUL SATELOR

REVISTĂ DE PROPAGANDĂ CULTURALĂ,
RELIGIOASĂ ȘI NAȚIONALĂ

DIRECTOR:
IOAN R. CAZACU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRATIA:
Gimnaziul particular din Tg. Fălești,
Județul Bălți

REDACTOR:
Const. I. Eremia

Apare lunar — Abonamentul: 70 lei pe an — Pentru autorități 100 lei

Nașterea Domnului

„In zilele acelea, eșit-au poruncă dela Chesarul August să se scrie toată lumea. Și mergeau toți să se scrie, fiecare în cetatea sa. Suiu-s'au și Iosif din Galileia, din cetatea Nazaretului, la Iudeia, în cetatea lui David, care se chiamă Betleem: Și au fost fiind ei acolo, s'au împlinit zilele Ei să nască. Și au născut pre Fiul Său cel întâiu născut, și l-au înfășat pre Dânsul, și l-au pus în iesle, pentru că nu aveau ei loc în casă. Și păstorii erau într'un acelaș ținut, priveghind și păzind străji noaptea împrejurul turmei sale. Și iată îngerul Domnului a stătut lângă dinșii, și slava Domnului a strălucit împrejurul lor; și s'au înfricoșat cu frică mare. Și le-a zis lor îngerul: nu vă temeți, că iată vestesc vouă bucurie mare, care va fi la tot norodul. Că s'au născut vouă astăzi Mîntuitorul, Carele este Hristos Domnul, în cetatea lui David. Și îndatăș s'a făcut împreună cu îngerul multime de oaste cerească, lăudînd pre Dumnezeu și zicînd: Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu, și pre pămînt pace, întru oameni bunavoiore. Și au fost dacă s'au dus dela dinșii îngerii la cer, și oamenii, păstorii au zis unii către alții: să mergem dar până la Betleem, și să vedem cuvîntul acesta, ce s'au făcut, carele Domnul au arătat nouă.“

Ingerul Crăciunului

Crăciunul, iubiți copii, este sărbătoarea voastră cea mai plăcută. În ziua aceasta sărbătorim nașterea Fiului Lui Dumnezeu, Iisus, care a fost odinioară un copil mic ca și voi. Să nu vă mai temeți, ci să credeți, că Dumnezeu este mare și mult milostiv și El ne-a dăruit pe bunul Iisus. Inimile, voastre sunt pline de iubire. Ingenunchiați înaintea icoanei Lui și-L priviți și fiți încredințați că el vă cunoaște și vă iubeste.

Uitați-vă cu luare aminte la Dănsul și observați chipul lui plăcut, mâinile și părul său. Cugetați apoi, că acești ochi n'au privit niciodată posomorât, că aceste buze nici când n'au rostit un cuvânt necuviincios și că aceste mâini întinse, niciodată nu s'au ridicat în mânie.

Întoarceți acum privirea spre tine

însuți și vezi deosebirea; uneori ești posomorât și mânios în acelaș timp; vorbești necuviincios tovarășilor tăi de joc și fără respect față de părinții tăi. Cu toate acestea Crăciunul este sărbătoarea voastră, căci Iisus a zis în timpul vieții sale pământești. „Lăsați copii sa vină la mine“. El vă iubeste și acum tot așa ca și atunci.

Cât de bun este Iisus! El a trimis un înger frumos din cer, ca să fie cu voi și totdeauna să vă însoțească. Ingerul știe și vede tot ceea ce faceți și spune lui Iisus. Când voi sunteți răi, atunci El își ascunde fața sub aripile sale și se mârșește pentru păcatele voastre, iar când sunteți cuminiți, vă zimbeste. Totdeauna când sunteți ispitiți, să faceți rău gândiți-vă la acest înger bun.

Crăciunul este timpul cel mai fericit

pentru micii copilași. Fiecare este atât de prietenos și primește multe daruri frumoase. Biserica pare așa de frumoasă, încât oricine ar dori să rămână veșnic în ea. Pământul este alb și voi aveți atât de mulți prieteni în bulgării de zăpadă.

Nu aveți școală, sunteți în vacanță și în tot timpul acesta numai vă jucați. Eu vă voi istorisi ceva despre un băiețuș, care n'avea nici mamă, să-i facă lucruri frumoase, nici casă părintească,

un băiat plăcut cu părul blond, cu ochii albaștrii. Era însă foarte slab, căci el nu mânca aproape niciodată să se sature. Băiatul nu avea nici șapte ani; era însă băiat cuminte, cu toate că nu-l învățase nimeni nimic. Ingerul său păzitor se alipise de el și-i spunea la ureche, ceea ce este bun și ceea ce este rău. Costică însă făcea totdeauna binele.

Femeia bătrână, care-l avea sub pază, se numea Ana; ea era una dintre babele cele mai ursuze, pe care și-o poate

„Lăsați copiii să vie la Mine“

nici sobă caldă, nici frățiori și surioare iubite. El abia știa, ce însemnează numele lui Dumnezeu și nu văzuse niciodată cum este biserica pe dinăuntru.

Micul băiat locuia într'un oraș foarte frumos; mama sa murise, iar tatăl său era dus departe, și nimeni nu știa unde. Băiatul era lăsat în grija unei femei bătrâne, căreia prea puțin îi păsa, dacă el trăește sau moare. Sărmana sa mamă fusese creștină și la botez îi dădu numele de Costică. Era

închipui cineva. Ana îl ocăra și-l bătea neîncetat pe micul băiat, așa că el ducea o viață vrednică de plâns. Costică se ducea câteodată în grădină, să se joace cu alți copii. Când se sculă într'o dimineață se simți răcit și cu dureri de cap. Eși afară în curte să alerge și să se încălzească. Pe când se mișca încoace și încolo, zări pe tovarășii săi de joc. „A vino încoace, Costică, aici este o petrecere așa de mare“, zise unul din ei, „poimăine e Crăciunul“.

„Crăciunul“! zise Costică „ce este aceasta?“ „Ce este aceasta? — apoi tocmai Crăciunul, fiecare primește cozonac, mama a zis, că și noi vom primi“.

— Și tata a zis“, adăugă Vasile, „că eu am voie să patinez toată ziua Crăciunului este atât de frumos!“.

— „Eu am crezut, că oamenii merg de Crăciun la biserică“, zise un altul. — „Unii fac aceasta“, zise un băiat mai mare, „dar aceasta nu-i treaba mea“. — „Dar ce este aceia biserică, Tomo?“

Întrebă micul Costică pe unul din ei. — „Biserica! — apoi, aceasta este un loc frumos, cu un altar înăuntru, plin de icoane, flori și lumânări și, o Costică, aici este o icoană așa de frumoasă a Sfintei Fecioare și a Sfântului Iisus“.

— «Dar cine sunt ei întrebă Costică. — «Tu glumești? Nu știi nimic despre Domnul nostru Iisus Christos și despre Sfânta Fecioară? Eu știu și mama mi-a povestit adesea despre ei». „Ah, eu n'am avut mamă!“ — „Dar ție nu ți-a povestit bătrâna Ana nimic despre Dumnezeu?“ — „Nu“, zise Costică, „tu nu știi aceasta?“ — „Tu trebuie să știi“, zise Toma, „Dumnezeu locuiește deasupra noastră. El ne iubește pe toți și el trimite un înger frumos, care ne păzește. Și tu ai primit unul și eu“.

— „Eu? Unde e el?“ — „La tine, mama zice, că îngerul rămâne tot timpul la noi, nu ne părăsește o clipă și el este acum la tine“. — „Eu voiesc să mă îngrijească când am dureri de cap grozave“. — „Te îngrijește, dar tu nu poți să-l vezi“. — „Eu doresc numai să știu“, zise Costică după câteva minute în sine, „pentru ce Dumnezeu nu mi-a dat o mamă, dacă El mă iubește așa de mult?“ Această întrebare puse pe Toma în încurcătură și el răspunse: „Eu nu știu, dar mama îți va spune. La bună vedere eu trebuie să mă duc“.

— „La revedere“, răspunse Costică și se întoarse încet spre casă. El șezu toată ziua pe vatră și se gândea la aceea, ce îi spusese Toma, și se întreba, dacă într'adevăr, îngerul stă lângă el.

— „Dar tu ce faci?“ întrebă bătrâna Ana. — „Eu mă uit împrejur după îngerul meu“. — „După ce?“ întrebă Ana cu groază. — „După îngerul meu, dar eu nu pot să-l văd“, răspunse Costică și capul său obosit se lăsă în jos.

— „Te voi vindeca eu de gândul acesta!“ zise ea și îi defe o palmă, încât el căzu la pământ. — „Ah nu mă bate, capul mă doare foarte tare“.

Ana însă era o femeie rea, care ura biserica și era o necredincioasă. — „Na înger! Mergi în pat și să nu te mai aud cu de astea.“

Micul Costică se duse plângând în sărăcicioasa-i odaie de dormit. — „O ingere!“ zise el, în timp ce se aruncă pe patu-i de lemn, ia-mă la Dumnezeu, eu plec așa de bucuros de aici“. El plânse până ce adormi. Adouazi când se trezi îl durea capul și îl cuprinse o căldură arzătoare; brațele și picioarele îl dureau și abia putea să coboare treptele scării. Când veni în bucătărie, găsi pe Ana în toanele cele mai rele: Costică se temu să vorbească, dar după un timp, zise: — „Tu rog îmi dai voie să mă duc la biserică?“ Furioasa bătrână deveni și mai sălbatică. — „La biserică“, țipă ea. „Dar ce vrei băete? Te voi trimite eu la biserică, așteaptă numai!“ Și se repezi la băiat, îl prinse de braț, îl târî la ușă, o deschise și-l îmbrânci în curte, zicându-i: — „Na! du-te la biserică. Ar fi mai bine, de nu te-ai mai întoarce. Nu vreau să ascult predici de la tine, despre îngeri și biserică. Te voi bate, până îți vor ieși toate astea din cap“. Sărmanul băiat! Se ridică tremurând, apoi porni

din curtea murdară, pe străzile lungi și nesfârșite. Zăpada era groasă pe pământ și gerul era strașnic, iar el tremura de frig și de durere. Iși vârî mâinile sub haina, apoi suflă în ele, precum fac copiii, însă nu se mai putea încălzi. El merse mai departe pe stradă. Pe lângă el mergeau femei îmbrăcate cu blănuri, cete de copii fericiți cu fețele strălucitoare, oameni tari și voinici în paltoane groase, căruțe și cai, trăsură încărcate, oameni cu coșuri pline de

parte. — „O înger, tu ești cu mine? Ajută-mi! Spune-i milostivului Dumnezeu, cât mi-i de frig și cât sunt de flămând“.

O voce din lăuntru îi spuse băiatului, că îngerul este lângă el. Ziua era pe sfârșite și se apropia amurgul serei. „Numai de aş găsi o biserică“, gândia băiatul. „Acolo trebuie să locuiască oameni cumsecade. Eu voi cerceta. Doresc din suflet s'o văd“. După aceea se făcu seară și străzile fură luminate.

Botezul Domnului

de vânat și păsări de casă. În fine, Costică fu cuprins de amețală și se așeză pe treptele de dinaintea ușii unei case, care părea frumoasă. Aici se odihni și cu capul între mâini, era gata să adoarmă, când veni un sergent de stradă și-l sgudui puternic de umăr.

„Haide, mergi mai departe. Noi nu putem lăsa niște băeți murdari ca tine, să stea înaintea ușii oamenilor bogați“. Săracul Costică merse ostenit mai de-

Sărmanul băiat sdrențuros mergea mereu fără să știe unde. Puțini se uitau la el. O mamă fericită, cu copilul ei în brațe trecu suspinând pe lângă el; o fetiță săracă cu fața frumoasă, dar cu îmbrăcămintea sărăcăcioasă stătu și-l observă, însă vai, ea n'avea nici oasă, nici tată. Unul întoarse capul spre el, dar merse mai departe. În sfârșit Costică ajunse la o prăvălie, în jurul căreia sta o mulțime de copii, băeți și fe-

țițe. Prăjiturile calde umpleau toată strada de mirosul lor. Ce chip erau acești ochi flămânzi și fața palidă în jurul ferestrei!

Cu câtă părere de rău și poftă nu priveau acești ochi pe fericiții muritori, care puteau gusta din bunătățile aceleale! Ce ochi încordați și ce uitătură plină de dor! Costică stătu pe loc.

„Ce bucurie, de-aș avea o plăcintă! Numai de-aș avea vreo doi bani“. Un om, care venise, îl împinse la o parte și-i luă locul la fereastră.

„Nimeui nu se îngrijește de mine, toți mă dau la o parte, zise el în sine și lacrimi ferbinti îi podidiră ochii. Cu toate astea el merse pe frig mai departe. Prăvăliile deveneau din ce în ce mai rare, iar în locul lor se găseau case albe mari. Aici era și mai frig. Pomii greu încărcăți își lăsau vârfurile în jos și vântul sufla printre ei. Costică ajunsese la o casă cu un balcon mare. Ostenit, răcit, bolnav și cuprins de slăbiciune el merse, înăuntru și se culcă jos.

„Eu sunt vesel, cu siguranță, că îngerul m'a adus aici“, gândi el și-și du-se mâna la frunte, care-i ardea.

Micul băiat era într'adevăr bolnav. Brațele și picioarele îi erau așa de grele, încât nu le putea mișca. Apoi simțurile sale începură să-l părăsească. Intunericul îl înspăimântă și el credea că îngerul ședea lângă el.

„Ah, du-mă la Dumnezeu, mi-i foame așa de tare, și mi-i tot așa de frig“, se văita el. Vorbea neîntrerupt, ca și cum îngerul l-ar fi înțeles. Apoi credea că îngerul îngenunche lângă el și-i puse prietenește mâinele sale pe cap.

Un sunet lin și dulce de muzică străbătu în urechea sa și veni înaintea lui, ca și cum el ar fi auzit-o prin glasul îngerului, care zicea:

„Dragă Costică eu te voi duce acum la bunul Dumnezeu, tu vei fi acolo un înger“.

„Atunbi eu sunt foarte vesel“, zise Costică, „capul mă doare foarte tare, sper însă să înceteze în cer. Va veni și bătrâna Ana acolo și mă va mai bate și acolo?“

„Nu, în cer nu este bătae, acolo vei găsi numai fericire și bucurie“. — „Vei fi și tu acolo dragă îngerăș?“ — „Da fătul meu. Eu te voi duce acolo și te voi arăta Domnului nostru Iisus Cristos, Sfintei Fecioare și tuturor sfinților“.

„Ei mă vor iubi? Aici nu mă iubeste nimeni“. — „Da, ei te vor iubi foarte“. Muzica deveni mai tare și mai plăcută și în balcon apăru o lumină puternică. — „Costică“, zise îngerul, „spune după mine“, Ingerul se ruga „Tatăl nostru“ și Costică zise după el: „Spune-mi ce însemnează aceasta, spune-mi. Am primit eu vre-un tată în cer? Voiu vedea acolo pe mama mea?“ „Da, mama ta te așteaptă“. Apoi îngerul își înclină capul și se pleacă spre Costică și mireasma dulce se revarsă peste ei. Muzica deveni mai tare și lumina mai puternică. „Voești să mergi cu mine? întrebă îngerul“. „Da“ răspuse el.

Pleoapele ochilor îi tresăreau, întregă figură îi tremura și în urmă totul fu foarte liniștit. Micul Costică murise; sufletul său era în cer. Deodată ușa casei se deschise și un ușier voinic ieși afară.

„Stai, ce-i aici?“ strigă el. „Scoală băețai“. Apoi atinse puțin corpul neînsuflețit cu piciorul. El nu mișcă, omul înspăimântat se aplecă spre el. „Este mort! Mort de foame, cred eu“.

Sună clopotul și deschise ușa. Veniră apoi mai mulți servitori și trimise după un sergent de stradă. Băiatul mort, fu dus la casa săracilor și lăsat acolo. Aici

fu spălat, îmbrăcat într'un mic veșmânt și-i se încrucișă mâinile lui subțiri pe piept.

„Aș dori să știu“, zise păzitoarea „cum se face, că el zâmbea în timpul când a murit?“ „Eu nu știu“, zise o alta, care sta lângă ea. „Oamenii însă zic, copiii când mor, văd adeseori îngerul“.

După trei zile micul băiat fu dus la cimitir și îngropat. El fu lăsat în mormântul acoperit cu zăpadă. Stele multe cădeau jos pe el, păsările cântau voioase cu tot frigul mare, dar micul băiat nu știa nimic de toate acestea. El se unise cu ceata îngerilor din cer.

A douăzi dimineața, într'un jurnal se găsea un articol, care descria cum un copil frumos, cu părul blond buclat, fu găsit mort. Părinții și mamele care și gustau dejunul gâstos suspinau și ziceau: „este trist că s'a putut întâmpla așa ceva“. Copiii cu ochi luminoși stăteau o clipă și se uitau triști unul la altul. Apoi el fu dat uitării. Nimenea însă nu știa de durerile de cap și de mădularele obosite și nici nu-și închipuiau ce bătăi grozave și cuvinte aspre suferise copilul fără ajutor din nefericitele locuri, care se numiau cămin părintesc.

În seara când muri micul Costică, bătrâna Ana ieșise afară să-l caute, dar el pribegia în depărtare. După o lungă

căutare se întoarse acasă și adouazi află cum că el murise. Fața lui palidă o urmărea în tot locul, răspunsurile sale smerite, vaetul său; „Ană nu mă bate!“ îi sunau neîncetat în urechi. Nici când nu uita ochii triști și glasul său jalnic și slab. Urmarea fu, că Ana, după o lungă viață în păcate, se întorsese la adevărata credință, pe care ea o tăgăduise atâta timp. Rugăciunile copilului, devenit înger, fură ascultate de bătrâna Ana și se sili să-și ispășească supărarea, ce-i făcuse. Iubite cetitor, povestea mea este acum pe sfârșite. Ea te poate învăța ceva, anume să fii iubitor față de săraci. Tu ai o casă fericită, părinți buni și din destul să mănânci și să beai. Gândește-te câteodată la cei ce se află în suferințe, care n'au nimic din toate acestea. Chiar cuvintele semețe produc săracilor, tot atâta durere ca și foamea și frigul. Când mergi pe stradă nu te uita măreț și mândru la ei și nu te gândești la aceia, cu cât mai bune sunt hainele tale, decât acelea ale copiilor și fetițelor sărace, ca și cum te-ar murdări atingerea lor. Fii cuviincios și iubitor. Gândește-te că o vorbă prietenească și un zâmbet vesel prețuiesc tot atât mai mult ca și toate darurile tale.

„Atunci, te va binecuvânta Domnul, Iisus Christos, ocrotitorul celor săraci!“

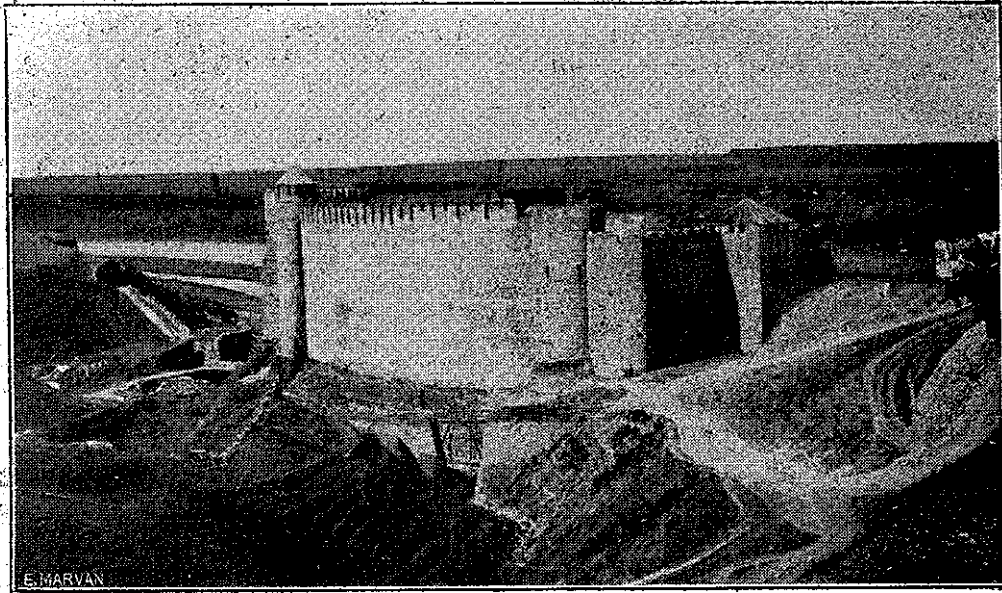
Trad. de I. R. Cazacu

Nașterea Domnului

*Nașterea Ta, Hristoase,
Dumnezeul nostru,
răsărit-a lumii
lumina cunoștinței;
că întru dânsa, aceia
care slujiau stelelor*

*dela stea au învățat,
să se închine Ție,
Soarelui dreptății,
și să Te mărească pre Tine,
răsăritul cel de sus;
Doamne, mărire Ție!*

CETAȚI MOLDOVENEȘTI

Cetatea Hotinului de pe malul Nistului

Artaban

S'a întâmplat în ziua nașterii Domnului să se arăte pe cer o stea mai luminoasă ca toate și așa de luminoasă că se vedea și ziua.

Și mult s'a tulburat lumea de minunea asta.

S'au strâns înțelepții din țara aceia dela răsărit și au chibzuit ei și au întrebat scripturile vechi, să afle deslegare.

— Trebuie să fi venit un erai mare pe pământ, gândiau ei. Au nu s'o fi născut Isus Mântuitorul lumii, cel vestit de prooroci?

Și atunci au găsit cu cale magii ce au ținut sfatul, să pornească în lume să caute locul unde s'a născut Isus.

Melchior, Gaspar și Baltazar — că așa se chemau înțelepții ceia — au

chemat slugile de au poruncit lor să gătească cămilele de cale lungă; apoi au plecat cu grabă într'acolo.

După arătarea stelei, ei au luat drumul Betleemului.

A doua zi iată că s'a ridicat tot din țara aceia alt învățat cetitor în stele cu numele de Artaban. »Unde s'o fi născut Isus cel vestit de prooroci? se întreba el. O să mă duc să-l căut și eu«. Și fiindcă era bogat tare, și-a vândut palatele, moșiile, vitele și pe banii luați și-a cumpărat trei pietre scumpe. Și repede a încălecat pe o cămilă, mănând de zor să ajungă pe ceilalți magi, porniți pe drumul arătat de stea. Pe când trecea print' o pădure, vede în calea lui un călător ce zăcea bolnav la pământ. Și a stat în-

teleptul la îndoială: Dacă rămâne să îngrijească de bolnav, n'are să mai întâlnească tovarășii din țara lui. Să lase pe bietul călător fără ajutor, ar fi fost o faptă ce n'ar fi plăcut lui Dumnezeu. Artaban s'a hotărât să rămână lângă bolnav până s'o face bine.

— Tu Doamne, ești iubirea întrupată — zicea în sine Artaban magul gândind la pruncul Iisus, fără milostenie în inimă nimeni nu te poate vedea și nici sluji!

Au trecut ceasuri multe până ce bolnavul și-a venit în fire. Era pe la amiază. Artaban se gândia acum cu tristeță că nu și mai poate ajunge pe ceilalți magi. Și l-a mângâiat bolnavul:

— Eu nu știu dacă s'a născut Mântuitorul lumii.

Dar dacă s'o fi născut, atunci numai în Betleem s'a întâmplat minunea asta. Tovarășii tăi sunt departe acum. Tu ești singur. Gătește-ți cămilele și mergi deadreptul la Betleemul din Iudeia.

Artaban așa a făcut. A vândut o piatră scumpă din cele trei și cu banii prinși și-a închiriat cămile și slugi. A ajuns el cu bine la Betleem, dar era prea târziu. Maria, din porunca lui Dumnezeu, fugise cu pruncul Iisus în Egipt. Pe ulițele Betleemului era acum numai grămezi de copii morți. Li omorau soldații din porunca lui Irod, doar o ucide și pe pruncul sfânt de curând născut.

Stăpâna casei la care se adăpostise Artaban avea și ea un copil mic.

— Omule bun, ajută-mă și-mi scapă de moarte pruncul că atâta am pe lume! se rugă femeia. Artaban s'a înduioșat de lacrimile mamei. A scos din buzunar a doua piatră scumpă și a dat-o comandantului soldaților cu rugarea să lase copilul în viață. Și l-a lăsat. Artaban mai avea acum numai

o singură piatră scumpă. Cu ea în buzunar a cutreerat el multe țări ca să afle pe împăratul lumii. Și peste tot locul a aflat multă durere și multă suferință. Artaban ajuta pe fiecare: unuia îi da mângâiere, altuia bani, altuia leocuri tămăduitoare.

Așa trecură mai bine de trei zeci de ani.

Artaban era tulburat foarte și odihna n'avea că nu găsește pe fiul lui Dumnezeu.

— Nu mă 'ntorc acasă până n'oiu vedea la față pe Mântuitorul — își zicea el în fiecare seară învins de căutare.

Intr'o zi Artaban aude vorbindu-se în țara Iudeei de Iisus Cristos

— Acesta o fi; am să mă duc să mă închin lui și în semn de iubire adâncă am să-i dau piatra asta ce-o mai am!

A sosit la Ierusalim tocmai când își ducea crucea pe dealul Golgotei.

— Iarăși am ajuns prea târziu! zicea Artaban cu tristețe și plecă în grabă spre locul de pierzare. Dar soldații l-au oprit din cale. Ei mânu din urmă și o prea frumoasă fată. Cum îl văzu fata s'a muls din mulțime și a căzut la picioarele lui Artaban rugându-l cu lacrimi:

— Omule milostiv, Dumnezeu te-a scos în cale. Tu ești după îmbrăcăminte, om din țara mea. Și eu sunt streină în această țară unde m'ou arestat pentru niște datorii ale tatălui meu răposat și acum mă duc să mă vândă. Rușinea mă așteaptă. Scapă-mă de peire, omule bun!...

Lui Artaban i s'a strâns inima de milă.

— O Doamne — zise el — ție nu ție de folos darul meu. Tu mi-ai scos

în cale pe nefericita oăceaste. Fie precum voești!

Și scoase cea din urmă piatră scumpă din buzunar, dând-o fetii ca să scape.

În clipa aceea pământul s'a cutremurat, ceru s'a întunecat, casele au început să se clatine. Și a căzut un acoperiș de casă și a strivit pe Artaban. Și când să-și dea sufletul, iată că i-a

eșit înainte Iisus cel mult căutat și a auzit din gura lui vorbele oăcestea:

— Adevăr, adevăr, zice tie, că tot ce ai făcut pentru unul dintre acești frați mai m'ci decât mine, mie mi-ai făcut! Și Artaban a închis ochii pentru vecele, bucuros că a întâlnit pe Mântuitorul și că darurile lui au fost primite.

(A. D. Culea, Povestiri și legende).

PREOTUL ȘI ȘCOALA PRIMARA

Prin modificarea art. 61 din legea învățământului primar, cu începerea anului școlar 1932, predarea învățământului religios în școala primară a fost încredințat preotului. Este o lumință, pe care preoțimea o așteaptă de multă vreme.

Pentruca această lumință să poată aduce roadele așteptate, toate eparhiile din țară în cursul anului 1932-1933, au ținut cu clerul lor cursuri pentru a se însuși cele mai bune metode la predarea învățământului religios.

Pentru anul școlar 1933-1934, cu sprijinul aceluiaș ierarh, au apărut patru manuale de religie pentru școala primară. Ele au fost alcătuite de dl. T. G. Bulat, profesor la facultatea de Teologie din Chișinău și de dl. G. I. Arghiropol, licențiat în teologie.

Manualele sunt întocmite în conformitate cu programa analitică a Sf. Sinod. Sunt tipărite în condițiuni excepțional de bune, iar ca materie cuprind bucăți scrise într'o limbă corectă și pe înțelesul copilului. Manualele sunt înzestrate cu nenumărate clișee (cel puțin o ilustrație pentru fiecare lecție), ajutând în modul acesta ca predarea învățământului religios să se facă intuitiv.

Noi recomandăm călduros aceste manuale al căror preț este mai mult decât modest și ne exprimăm admirația față de prea Sf. Ep. Visarion care a sprijinit tipărirea acestor manuale, dovedindu-se și prin aceasta a fi adevăratul ierarh al culturii românești, iar autorilor cari ne-au dat asemenea lucrări merită elogiile noastre cele mai frumoase.

C. R. I.

CARTEA

Copilul se uită cu băgare de seamă la ce fac părinții lui. Il crezi că rătăcește cu ochii în altă parte, dar el își întipărește și vorba și fapta ce o vede la ai lui. Așa se păstrează obiceiurile din moși strămoși.

Ce a deprins de acasă, dacă nu trece dincolo de poarta jitariei, obișnuște să țină viața întreagă. De aceia trăesc oamenii azi, în satele răslețe, cum au trăit și cei de acum o sută și mai bine de ani în urmă.

Viața omenirii însă nu stă lucrului. Ea se prefacă mereu. Omul din creierul munților stă cu gura căscată când vine în târg și vede mișcându-se tramvaiul pe șine, fără să-l tragă nici bou, nici cal.

Pentru ca omul să pășiască măcar cât de cât cu vremea, se cere să mai vină prin lume, să vadă, să audă și alte cele, cu care nu este obișnuit în satul lui. Ca să umble prin lume se cere prilej sau bani. Dacă nu poate să se frece cu lumea, nu poate nici să rămâie în urmă, cu o sută de ani, în toate.

Drumul e înlocuit prin carte. Prin ajutorul cărții, trăești în lume, măcar că-ți duci viața în singurătatea pădurii. Știi tot ce se petrece pe aiurea, fără să ieși din sat. Aceasta e marea minune a cărții.

Tot ce ai nevoie găsești în carte, De ți-e urât ș'ai vrea să auzi o vorbă de întremare, deschiz o carte fie chiar și un *Calendar al gospodarilor*. Râzi de o glumă, prinzi farmecul unei povești sau al unei poezii. Fruntea ți se descrețește, sufletul se înseninează când citești năzbâtiile copilărești scrise cu tâlc și haz de un Creangă. Vremea

trece, amărăciunea se topește ca omătul căzut în zilele babelor.

Ești gospodar dornic să nu-ți irosești munca? Auzi de la unii-alții, că pământul lucrat cum trebuie, dă înzecit. De văzut n'ai văzut, nici n'ai cum vedea. Iei o cărțuie cu cunoștințe folositoare o cetești, urmezi cum stă scris în ea; mintea ți se luminează ca și când ți-ar fi dat cineva sfatul cu viu graiu.

Pentru ca să știi să cetești, trebuie să înveți. A învăța nu e rușine nici la bătrânețe. Sunt mulți, mulți oameni de samă, cari au ajuns de samă învățând carte în școala de adulți, care însămnă tocmai școală pentru vârstnici. Dar să zicem că n'am ajuns încă până acolo-la noi, ca gospodarul încăruntit să bată cărarea școlii ca să învețe a ceti, măcar că mai de folos i-ar fi de cât să bată cărarea crășmei.

Ceiace însă trebuie să intre în mintea fiecăruia este să-și trimeată măcar copiii la școală. Măcar ei să cunoască binele cărții. Să nu-i oprească la muncă atunci când e vremea școlii, ci să-i îndemne, să-i cerceteze și să le arăte câtă nevoie vor avea în viață de carte.

Să trimeată părintele pe copil la școală; dar în acelaș timp să ajute școala cu ce va putea, iar învățătorului să-i deie cinstea cuvenită, ca unuia care muncește, dacă e om de omenie, pentru binele și viitorul copiilor.

Așa se face aiurea; așa trebuie să facem și noi, cari am rămas mai în urmă la multe.

(Din Solia Moldovei)

Prof. I. Simionescu

BCU Cluj / Central University Library Cluj In iarnă

Primejdia pelagrei

In anul acesta din cauza vremii răco-roase, porumbul a rămas necopt și fiind cules așa, mămlăga făcută din el, va fi o hrană vătămătoare sănătății omului. Doftorii și alți oameni învățați au constatat că hrănirea cu porumb necopt, stricat și mușgăit, dă nașterea la o boală, care se numește pelagră și care bântue foarte mult populația noastră dela sate.

Cum se cunoaște această boală?

Semnele, după care se cunoaște pelagra, sunt mai întâiu niște turburări a tuturor mădularelor, adică a întregului corp omenesc. Omul se simte slăbit, este cuprins de tristețe, n'are poftă de mâncare și nici de lucru. In

spre primăvară, pielea oamenilor atinși de pelagră copătă o culoare roșcată, în toate părțile corpului, care vin în atingere cu razele soarelui. Pielea apoi se umflă și bolnavul are arsuri și mâncărime; iar câteodată se văd și niște beșicuțe. După 2—3 săptămâni arsurile și mâncărimea încetează, iar pielea începe a se jupui în firișoare subțiri. In locul roșetei, care despare, pielea devine mai întunecată și învinețită. După mai multă vreme, repetându-se în fiecare an, aceste semne, pielea devine subțire, uscată și sbârcită, întocmai ca la oamenii uscați de bătrânețe.

Organele din lăuntru corpului suferă deasemenea din cauza pelagrei. Ast-

fel la un pelagros vedem gingiile umflate și sângerate, limba roșie și câteodată cu bube, îl auzim că se vaită de dureri de stomac, mistuirea greoaie, că are arsuri în piept și o sete chinuitoare.

Alte semne după care se cunoaște pelagra mai sunt și următoarele: bolnavul se simte veșnic obosit, descurajat, se vaită de dureri de cap și corp, simte vâjii în urechi și vederea începe să-i slăbească. Slăbindu-i picioarele merge încet și cu greutate; iar mai pe urmă nu mai poate umbla de loc. Se întâmplă ca să i se tulbure și mintea. Bolnavul se zăpăcește, fuge de lume, are vedeni și vorbește fără rost.

Acum să vedem cum putem să ne ferim de pelagră?

Cea mai bună măsură de opărare și cel mai bun mijloc, de a înlătura această primejdie, este să mâncăm cât mai multă pâine de grâu. Iar în cazul când n'avem încotro și trebui să mâncăm mămligă, atunci să căutăm să avem mălai bun, măcinat din porumb bine copt și destul de uscat.

Pentru că în anul acesta, cum am spus la început, nu putem să avem popușoiu destul de copt și uscat, noi trebuie singuri să-l uscăm. Uscarea se poate face, așezând știuleții de popu-

șoiu, curățați de frunze, în hambare (siace) făcute din nuele sau șipci, astfel așezate ca să-l poată bate vântul și să-l usuce. În locurile unde se găsesc mărăcinii, este bine să pună un rând de popușoiu, apoi un rând de mărăcini și iar un rând de popușoiu și unul de mărăcini, până se umple siacul. În chipul acesta porumbul se poate usca mai ușor, decât când știuleții stau lipiți unul de altul. Se mai poate usca porumbul împrăștiindu-l în podul caselor, unde este cald și în felul acesta se poate usca.

Porumbul din anul acesta are însă prea multă umezeală și mijloacele de mai sus nu ajung ca să-l usuce complet. În cazul acesta trebuie să-l uscăm în cuptor. Camerele de agricultură au hotărât ca să construiască asemenea cuptoare în diferite sate, pentru a arăta oamenilor cum să-și usuce porumbul.

Folosindu-ne de sfaturile, ce ni le vor da agronomii și doftorii vom ști ca să ne ferim de boalele de tot felul, care ne slăbesc corpul și ne îmbolnăvesc sufletul, vom fi totdeauna veseli și voioși pentru că o minte sănătoasă se găsește totdeauna într'un corp sănătos.

Căminul Satelor

Plugușorul

Aho, aho, copii argați,
Stați puțin și nu mânați,
Lângă boi v'alăturați
Și cuvântul mi-ascultați:
S'a sculat mai an
Bădica-Troian
Și-a încălicat
Pe-un cal învățat,
Cu numele de Graur.
Cu șeaua de aur,

Cu frâu de mătasă,
Cât vița de groasă.
Și în scări s'a ridicat,
Peste câmpuri s'a uitat,
Ca s'aleag' un loc curat
De arat
Și semănat.
Și curând s'a apucat
Câmpul neted de arat,
În lungiș

Și 'n curmeziș.
 Și s'a apucat într'o Joi
 Că'n plug cu doisprezece boi,
 Boi Boureni,
 În coadă codâlbei,
 În frunte jintăței,
 Mănași, copii!
 — Hăi, hăi!

— Ziua toată a lucrat,
 Brazdă neagr'a răsturnat
 Și prin brazde-a semănat:
 Grâu mărunț și grâu de vară,
 Deie Domnul să răsară!
 Mănași, mări!
 — Hăi, hăi!

— Și când lucru l-a sfârșit,
 Iată, mări, s'a stărnit
 Un vânt mare pe pământ
 Și ploi multe după vânt,
 Pământul de-a răcorit
 Și sămânța de-a 'nsolțit.
 Mănași, copii!
 — Hăi, hăi!

La lună, la, săptămână,
 Iși umplea cu apă mână
 Și se duse ca să vadă
 De i-a dat Dumnezeu roadă
 Și de-i grâul răsărit
 Și de-i spicul aurit.
 Era'n spic ca vrăbia,
 Era'n pai ca trestia.
 Mănași, copii!
 — Hăi, hăi!

— Troian iute s'a întors
 Și din grajd pe loc a scos
 Un alt cal mai năzdrăvan:
 Cum îi place lui Troian:
 Negru ca corbul,
 Iute cu focul,
 De nu-l prinde locul;
 Ce sunt spornici la fugit.
 Mănași, copii!
 — Hăi, hăi!

— El voios a'ncălecat,
 La Teghin a apucat
 Și oțel a cumpărat,
 Ca să facă seceri mari,
 Pentru secerători tați!
 Și să facă seceri mici,

Pentru copilași voinici
 Și altele mai mărunțele,
 Cu mănunchi de floricele,
 Pentru fete tinerele
 Și neveste ochesele.
 Mănași, mări!
 — Hăi, hăi!

Și-a strâns fine
 Și vecine
 Și toți jini
 Și vecinii
 Și vră-o trei babe bătrâne,
 Cari știu rându' la pâne,
 Și pe câmp i-a dus
 Și pe toți i-a pus
 La lucru pământului
 În răcoarea vântului.
 Mănași, copii!
 — Hăi, hăi!

— Ei cu stângă apucau
 Și cu dreapta secerau
 Și prin lan înaintau
 De părea că înotau
 Alți'n urmă lor legau,
 Snopi 'nalți ei adunau
 Și clăi mândre ridicau,
 Ce la soare se useau.
 Mănași, mări!
 — Hăi, hăi!

— Apoi cărele'ncărca
 Și pe roate le căra
 Și girezi 'nalte dura
 În capul pământului,
 În streița vântului.
 Apoi aria-și făcea
 Și din grajd mai aducea
 Zece țepe tot sirepe
 Și de păr că le lega
 Și pe toate le mâna
 Imprejurul parului,
 De-ăsupra fățiarului.
 Mănași, mări!
 — Hăi, hăi!

Iepelē mereu fugea,
 Funia se tot strângea,
 De par iute ajungea
 Și grâul se treiera
 Și flăcăi îl vânturau,
 Hambarele 'ncărcău
 Și la moară te plecau.

Mănași, copii!
— Hăi, hăi!

Iară hoața cea de moară,
Când văzu atâtea cară
Încărcate cu povară,
Puse coada pe spinare,
Și plecă în fuga mare,
La cea luncă de scăpare:
Luncă mare,
Frunză n'are;
Luncă mică,
Frunza-i pică.

Iar morărul, meșter bun,
Zăria moara prin cătun,
Și-și lua cojoc mișos
Și mi-l îmbrăca pe dos;
Și-și lua ciocanu'n brâu
Și mai lua și un frâu,
Apoi uite alergă,
Moara cu frâu-o lega
Și-o apucă de călcăiu
De-o puneă pe căpătăiu;
Și-i da cu ciocanu'n șele
De-o așeză pe măsele!
Mănași, mări!

— Hăi, hăi!

— El o lua de lăptoc
Și-o da iar în vad la loc:
Și turna de-asupra'n coș
Grâu mărunțel de cel roș;
Grăul s'așeză pe vatră
Și din coș cădea sub piatră,
De sub piatră în covată,
Curgea făină curată!
Mănași, copii!

— Hăi, hăi!

— Troian mânt se bucura,
Zecuiala morei da,
Pe morar îl dăruia,
Apoi călare suia
Și voios se înturna,
Cu flăcăii ce mâna,
Iar boli se opintiau
Și roțile scârțiau
Mănași, mări!

— Hăi, hăi!

— Iată mândra jupâneasă,
Dochiana cea frumoasă,
C'auzia tocmai din casă
Chiotul flăcăilor,

Scârțâitul carelor
Și'n cămară că mergeă
Și din cuiu își alegea
Sită mare și căm deasă
Tot cu pânză de mătășă.
Sufleca ea măneci albe
Și-arata brațele dalbe,
Și cernea.

Mări, cernea,
Ninsoarea se așternă;
Pe sus tobele bătea,
Negurile jos cădea.
Mănași, mări!

— Hăi, hăi

Apoi maia plămădia
Și-o lăsa până dospia,
Apoi colaci învârția,
Pe lopată mi-i culca
Și'n cuptor îi arunca
Apoi iară, cu lopata,
Rumeni îi scotea și gata
Atunci ea'mpărția vre-o cinci
La flăcăii cei voinici;
Și'npărția trei colăcei,
La copiii mititei,
Iară mândrului bărbat
Îi dădea un sărutat.
Mănași, mări!

— Hăi, hăi!

— Cum a dat Dumnezeu, ah
Holde mândre lui Troian,
Astfel să dea și la voi,
Ca s'avem parte și noi,
Să vă fie casa, casă,
Să vă fie masa, masă.
Tot cu mesele întinse
Și cu fețele aprinse,
Tot cu casele grijite,
Cu buni oaspeți locuite.
Și la anul să trăiți,
Să vă găsim înfloriți.
Ca merii, ca perii,
In mijlocul verii!
Mănași, mări!

— Hăi, hăi!

— De urat am mai ura,
Dar ni-i că vom însera
Pe la curțile dumneavoastră,
Departă de casa noastră.
Dumneavoastră aveți parte
De curți nalte luminate,

Văruite, șindrilit,
 Și cu ferăști strălucite.
 Noi avem bordee mici,
 Bune de plugari voinici,
 Văltucite și lipite
 Și cu stuh acoperite.
 Dar câte paie-s la noi,
 Atâția bani fie la voi!
 De urat am mal ura,
 Dar ni-i că vom însera

Și avem de a trece'n cale
 O dămbrovă rea din vale,
 Unde sunt fete nebune
 Ce asvârle cu alune
 Și se leagă de feciori,
 Ca albinele de flori,
 Și le'neurec cărările
 Tot cu desmierdările!
 Aho, aho!

Sorcova

Sorcova veselă,
 Să trăiți, să bătrâniți,
 Ca un măr, ca un păr,
 Ca un fir de trandafir.
 Câte pietricele
 Atâtea mielușele;
 Câți bolovani
 Atâția cârlani;
 Câte cue sunt pe casă
 Atâția gologani pe masă.

Să trăiți,
 Întru mulți ani fericiți
 Și ca pomii să'nfloriți
 Și ca ei să'mbătrâniți.
 Și ca toamna cea bogată
 Fie casa'ndestulată,
 Tot cu mesele întinse
 Cu făcliile aprinse,
 Să petreceți împreună,
 Până'n veci cu voie bună.

BCU Cluj / Central Library Cluj

Ș T I R I

Toți cititorii de la „Căminul Satelor”, cari doresc a scrie și ei, sunt rugați a ne trimite manuscritele pe adresa: **I. R. Cazacu**, directorul gimnaziului particular mixt Tg. Fălești. Manuscrisele vor fi scrise numai pe o singură față, scurte și clar scrise. Ele se vor trimite cel mai târziu până în ziua de 10 a fiecărui luni.

**Cu ocazia Sărbătorilor Crăciunului și a Anului Nou „Căminul Satelor”,
 urează sănătate și viață lungă tuturor cititorilor.**

Strada No.

Comuna

Județul